

Tartalom

II Közlemények

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

Európai Bizottság

2023/C 199/01	Bejelentett összefonódás engedélyezése (Ügyszám M.11099 – CINVEN / MBCC DIVESTMENT BUSINESS) ⁽¹⁾	1
---------------	---	---

IV Tájékoztatások

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

Tanács

2023/C 199/02	A Tanács határozata (2023. június 1.) a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság egy ír tagjának kinevezéséről	2
---------------	--	---

Európai Bizottság

2023/C 199/03	Euroátváltási árfolyamok – 2023. június 6.	4
---------------	---	---

Európai adatvédelmi biztos

2023/C 199/04	Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló 2011/16/EU irányelv módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról (A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: https://edps.europa.eu)	5
---------------	---	---

2023/C 199/05	Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója a személyes adatoknak az Europol és az ecuadori bűnüldöző hatóságok közötti cseréjéről szóló nemzetközi megállapodás megkötésére vonatkozó tárgyalási felhatalmazásról (A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: https://edps.europa.eu)	7
---------------	---	---

(¹) EGT-vonatkozású szöveg.

2023/C 199/06	Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója a személyes adatoknak az Europol és a brazil bűnüldöző hatóságok közötti cseréjéről szóló nemzetközi megállapodás megkötésére vonatkozó tárgyalási felhatalmazásról (A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: https://edps.europa.eu)	10
2023/C 199/07	Az európai adatvédelmi biztos a vezetői engedélyekről, az (EU) 2022/2561 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2018/1724 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 383/2012/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló véleményének az összefoglalása (A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: https://edps.europa.eu)	13

V Hirdetmények

EGYÉB JOGI AKTUSOK

Európai Bizottság

2023/C 199/08	Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján	16
2023/C 199/09	Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján	21

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Bejelentett összefonódás engedélyezése

(Ügyszám M.11099 – CINVEN / MBCC DIVESTMENT BUSINESS)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2023/C 199/01)

2023. április 20-án a Bizottság úgy határozott, hogy engedélyezi e bejelentett összefonódást, és a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítja. E határozat a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul. A határozat teljes szövege csak angol nyelven hozzáférhető, és azután teszik majd közzé, hogy az üzleti titkokat tartalmazó részeket eltávolították belőle. A szöveg megtalálható lesz

- a Bizottság versenypolitikai weboldalának összefonódásokra vonatkozó részében (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ez az oldal különféle lehetőségeket kínál arra, hogy az egyedi összefonódásokkal foglalkozó határozatok társaság, ügyszám, dátum és ágazati tagolás szerint kereshetők legyenek,
- elektronikus formában az EUR-Lex honlapon (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hu>) a 32023M11099 hivatkozási szám alatt. Az EUR-Lex biztosít online hozzáférést az európai uniós joghoz.

(¹) HL L 24., 2004.1.29., 1. o.

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

A TANÁCS HATÁROZATA

(2023. június 1.)

a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság egy ír tagjának kinevezéséről

(2023/C 199/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság létrehozásáról szóló, 2003. július 22-i tanácsi határozatra ⁽¹⁾ és különösen annak 3. cikkére,

tekintettel a tagállamok kormányai által a Tanácsnak benyújtott, a jelöltek nevét tartalmazó listákra,

mivel:

- (1) A Tanács a 2022. február 24-i határozattal ⁽²⁾ kinevezte a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság tagjait és póttagjait a 2022. március 1-jétől 2025. február 28-ig terjedő időszakra.
- (2) Írország kormánya benyújtotta jelölését egy betöltendő helyre,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács a 2025. február 28-ig terjedő időszakra a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság tagjává nevezi ki a következő személyt:

I. KORMÁNYKÉPVISELŐK

Tagállam	Tag
Írország	Adrienne DUFF

⁽¹⁾ HL C 218., 2003.9.13., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács határozata (2022. február 24.) a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság tagjainak és póttagjainak kinevezéséről (HL C 92., 2022.2.25., 1. o.).

2. cikk

A még ki nem jelölt tagokat és póttagokat a Tanács egy későbbi időpontban nevezi ki.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Luxembourgban, 2023. június 1-jén.

a Tanács részéről
az elnök
A. CARLSON

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Euroátváltási árfolyamok ⁽¹⁾

2023. június 6.

(2023/C 199/03)

1 euro =

Pénznem	Átváltási árfolyam	Pénznem	Átváltási árfolyam		
USD	USA dollár	1,0683	CAD	Kanadai dollár	1,4342
JPY	Japán yen	149,09	HKD	Hongkongi dollár	8,3777
DKK	Dán korona	7,4494	NZD	Új-zélandi dollár	1,7579
GBP	Angol font	0,86103	SGD	Szingapúri dollár	1,4411
SEK	Svéd korona	11,6215	KRW	Dél-Koreai won	1 388,93
CHF	Svájci frank	0,9698	ZAR	Dél-Afrikai rand	20,5593
ISK	Izlandi korona	151,10	CNY	Kínai renminbi	7,6040
NOK	Norvég korona	11,8775	IDR	Indonéz rúpia	15 891,22
BGN	Bulgár leva	1,9558	MYR	Maláj ringgit	4,9222
CZK	Cseh korona	23,520	PHP	Fülöp-szigeteki peso	60,064
HUF	Magyar forint	368,63	RUB	Orosz rubel	
PLN	Lengyel zloty	4,4915	THB	Thaiföldi baht	37,161
RON	Román lej	4,9592	BRL	Brazil real	5,2538
TRY	Török líra	22,9762	MXN	Mexikói peso	18,6436
AUD	Ausztrál dollár	1,6038	INR	Indiai rúpia	88,2295

⁽¹⁾ Forrás: Az Európai Központi Bank (ECB) átváltási árfolyama.

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló 2011/16/EU irányelv módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról

(2023/C 199/04)

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: <https://edps.europa.eu>)

Ezzel az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelet ⁽¹⁾ 42. cikkének (1) bekezdése alapján kiadott véleménnyel az európai adatvédelmi biztos ajánlásokat terjeszt elő az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló 2011/16/EU irányelvnek a magánélethez és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogra tekintettel történő módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslattal kapcsolatban ⁽²⁾ (a továbbiakban: a javaslat).

Az európai adatvédelmi biztos üdvözli a javaslat által elérni kívánt célokat, nevezetesen annak biztosítását, hogy az adóhatóságok hozzáférjenek azokhoz az információkhoz, amelyek szükségesek a feladataik hatékony ellátásához és a 2011/16/EU irányelv rendelkezéseinek való általános megfelelés megerősítéséhez. Mindezek alapján az európai adatvédelmi biztos számos ajánlást tesz annak biztosítása érdekében, hogy a javaslat teljes mértékben megfeleljen az alkalmazandó adatvédelmi jogi keretnek.

A személyes adatok valamely tagállam illetékes hatósága által más célra történő további felhasználása csak akkor engedélyezhető, ha az olyan uniós vagy tagállami jogon alapul, amely alapján a további adatkezelés jogszerűen engedélyezett, és amely az általános adatvédelmi rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében említett célkitűzések biztosításához szükséges és arányos intézkedésnek minősül egy demokratikus társadalomban. A magasabb szintű harmonizáció és jogbiztonság biztosítása érdekében az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslatban (teljes körűen) fel kell sorolni azokat a célokat, amelyek érdekében a személyes adatok további feldolgozásra kerülhetnek.

Ami a Bizottságnak az adózás területén folytatott közigazgatási együttműködéssel kapcsolatos, a központi adattárban rögzített információkhoz való hozzáférést illeti, az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy tisztázzák, hogy a Bizottságnak az irányelv alapján mely konkrét kötelezettségei indokolják a központi adattárban rögzített információkhoz való hozzáférést, és egyértelműen határozzák meg a hozzáférés célját.

Az európai adatvédelmi biztos alapvetően üdvözli, hogy a javaslat célja a tagállamok és a Bizottság az adatvédelmi jog értelmében vett szerepének és felelősségi körének további tisztázása. Az európai adatvédelmi biztos ugyanakkor megjegyzi, hogy a 2011/16/EU irányelv 25. cikkének (3) bekezdése (a jelenlegi formájában és a javaslat által módosított formájában egyaránt) horizontális módon határozza meg a tagállamoknak és a Bizottságnak az adatvédelmi jog értelmében vett szerepét. A felesleges párhuzamosságok elkerülése érdekében az európai adatvédelmi biztos javasolja a 8ad. cikk (10) bekezdése utolsó két mondatának törlését a javaslat 1. cikkének (6) bekezdésében foglaltak szerint. A javaslat által módosított 25. cikk (3) bekezdését illetően az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy egyértelműen jelezzék, hogy az adatkezelésben részt vevő jogalanyok mely esetekben minősülnek önálló adatkezelőnek, és mikor tekintendők közös adatkezelőnek.

Végezetül az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslatnak nemcsak minimális, hanem maximális tárolási időtartamról is rendelkeznie kell. Emellett a javaslatnak elő kell írnia, hogy az információcseré útján megszerzett információkat törölni kell a maximális adatmegőrzési időszak után, vagy korábban, ha azokra már nincs szükség.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

⁽²⁾ A Tanács 2011/16/EU irányelve (2011. február 15.) az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről és a 77/799/EKGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 64., 2011.3.11., 1. o.).

1. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság 2022. december 8-án közzétette az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről szóló 2011/16/EU irányelv módosításáról szóló tanácsi irányelvre vonatkozó javaslatot (a továbbiakban: a javaslat) ⁽¹⁾.
2. A javaslat célkitűzései a következők ⁽²⁾:
 - egyes kriptoeszközökkel és elektronikus pénzzel kapcsolatos adatszolgáltatásra, átvilágításra és információcserére vonatkozó rendelkezések bevezetése;
 - a tagállamok illetékes hatóságainak azon kötelezettségének a bevezetése, hogy információt cseréljenek a jelentős nettó vagyonnal rendelkező természetes személyekre vonatkozó, határokon átnyúló elemet tartalmazó feltételes adómegállapításokról;
 - a 2011/16/EU irányelvet (a továbbiakban: az irányelv) átültető nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó rendelkezések bevezetése.
3. Az európai adatvédelmi biztos a jelen véleményét az Európai Bizottság által 2023. február 9-én folytatott konzultációra válaszul az európai uniós adatvédelmi rendelet 42. cikkének (1) bekezdése alapján adta ki. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a javaslat (43) preambulumbekkezdése hivatkozik erre a konzultációra. Az európai adatvédelmi biztos azt is pozitívumként jegyzi meg, hogy az európai uniós adatvédelmi rendelet (60) preambulumbekkezdése értelmében informálisan egyeztettek vele.

4. ÖSSZEGZÉS

32. A fentiek fényében az európai adatvédelmi biztos a következő ajánlásokat teszi:
 - (1) jelezni kell, hogy ez a javaslat biztosítja a Charta 8. cikkében foglalt, a személyes adatok védelméhez való jog teljes körű tiszteletben tartását, emlékeztetve arra, hogy az általános adatvédelmi rendelet és az európai uniós adatvédelmi rendelet alkalmazható a személyes adatoknak a javaslattal összefüggésben történő kezelésére;
 - (2) egyértelművé kell tenni, hogy a személyes adatoknak az egyes tagállamok illetékes hatóságai általi további felhasználása csak akkor engedélyezhető, ha az olyan uniós vagy tagállami jogon alapul, amely meghatározza azon célok listáját, amelyek tekintetében a további adatkezelés jogszerűen engedélyezhető, és az az általános adatvédelmi rendelet 23. cikkének (1) bekezdésében említett célkitűzések védelméhez szükséges és arányos intézkedésnek minősül egy demokratikus társadalomban, valamint hogy magában a javaslatban (teljes körűen) fel kell sorolni azokat a célokat, amelyek érdekében a személyes adatok további kezelésére sor kerülhet;
 - (3) a javaslat rendelkező részét módosítani kell annak tisztázása érdekében, hogy a Bizottságnak az irányelv alapján mely konkrét kötelezettségei indokolják a központi adattárban rögzített információkhoz való hozzáférést;
 - (4) a 8ad. cikk (10) bekezdésének utolsó két mondatát a javaslat 1. cikkének (6) bekezdésében foglaltak szerint törölni kell;
 - (5) az irányelv 25. cikkének a javaslat által módosított (3) bekezdését illetően egyértelműen jelezni kell, hogy az adatkezelésben részt vevő jogalanyok mely esetekben minősülnek önálló adatkezelőnek, és mikor tekintendők közös adatkezelőknek;
 - (6) meg kell határozni az adattárolás maximális időtartamát, és elő kell írni, hogy az információcsere útján kapott információkat a maximális adatmegőrzési időszak lejárta után, vagy ha azokra már nincs szükség, korábban törölni kell.

Brüsszel, 2023. április 3.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

⁽¹⁾ COM(2022) 707 final.

⁽²⁾ COM(2022) 707 final, 1. o.

Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója a személyes adatoknak az Europol és az ecuadori bűnüldöző hatóságok közötti cseréjéről szóló nemzetközi megállapodás megkötésére vonatkozó tárgyalási felhatalmazásról

(2023/C 199/05)

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: <https://edps.europa.eu>)

Az Európai Bizottság 2023. február 22-én az Európai Unió és az Ecuadori Köztársaság közötti, a személyes adatoknak az Europol, valamint a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem terén illetékes ecuadori hatóságok közötti cseréjéről szóló megállapodásra vonatkozó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló tanácsi határozatra irányuló ajánlást adott ki.

Az ajánlás célja tárgyalások megkezdése az Ecuadori Köztársasággal egy olyan nemzetközi megállapodás aláírása és megkötése céljából, amely lehetővé teszi a személyes adatok cseréjét az Europol és a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem terén illetékes ecuadori hatóságok között. Az ajánlás melléklete meghatározza a Tanács által a Bizottság számára kijelölt tárgyalási irányelveket, vagyis azokat a célkitűzéseket, amelyek elérésére a Bizottságnak az EU nevében a tárgyalások során törekednie kell.

A nyomozások keretében gyűjtött és az Europol által bűnüldözési operatív információk előállítására céljából tovább kezelt személyes adatok továbbítása jelentős hatással lehet az érintett személyek életére. Ebből az okból kifolyólag a nemzetközi megállapodásnak biztosítania kell, hogy a magánélethez és az adatok védelméhez való jognak a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos korlátozásai a feltétlenül szükséges határokon belül maradjanak.

Az európai adatvédelmi biztos pozitívként veszi tudomásul, hogy a Bizottság - az európai adatvédelmi biztos e tárgyban kiadott korábbi véleményeinek számos ajánlása alapján is - mostanra kialakította azon célkitűzések jól strukturált, az alapvető adatvédelmi elveket magában foglaló rendszerét (tárgyalási irányelvek), amelyeket a Bizottság az EU nevében az Europol és a harmadik országok bűnüldöző hatóságai közötti személyes adatok cseréjéről szóló megállapodások megkötésére irányuló nemzetközi tárgyalások során kíván elérni.

Erre tekintettel az e véleményben megfogalmazott ajánlások célja az EU és Ecuador között létrejövő jövőbeli megállapodásban foglalt, a személyes adatok védelmére irányuló biztosítékok és ellenőrzések pontosítása és szükség szerinti továbbfejlesztése. Ebben az összefüggésben az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a jövőbeli megállapodás kifejezetten határozza meg azon bűncselekmények listáját, amelyekkel kapcsolatban személyes adatok cseréjére kerülhet sor; írjon elő az átadott személyes adatok tárolásának szükségességére vonatkozó időszakos felülvizsgálatot, valamint egyéb, a határidők betartását biztosító megfelelő intézkedéseket; vezessen be további biztosítékokat a különleges adatkategóriák továbbítása tekintetében; biztosítsa, hogy a megállapodás értelmében a kapott adatokon alapuló automatizált döntéshozatalra ne kerüljön sor anélkül, hogy embernek ne lenne lehetősége hatékonyan és érdemben beavatkozni; állapítson meg egyértelmű és részletes szabályokat az érintettek rendelkezésére bocsátandó információkra vonatkozóan.

Az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy a Charta 8. cikkének (3) bekezdése értelmében egy független hatóság általi ellenőrzés a személyes adatok védelméhez való jog alapvető eleme. Az európai adatvédelmi biztos ezért azt javasolja a Bizottságnak, hogy a tárgyalások során fordítson külön figyelmet az adatvédelemért felelős független, az Ecuadori Köztársaságnak a továbbított személyes adatokat felhasználó bűnüldöző szerveivel és más illetékes hatóságaival szemben hatékony hatáskörrel rendelkező állami szervek által gyakorolt felügyeletre. Emellett az európai adatvédelmi biztos a megállapodás megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében azt is javasolja, hogy a felek rendszeresen cseréljenek információkat az érintettek jogainak gyakorlásáról, valamint a megállapodás alkalmazásával kapcsolatos felügyeleti és jogorvoslati mechanizmusok igénybevételére vonatkozó releváns információkról.

1. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság 2023. február 22-én az Európai Unió és az Ecuadori Köztársaság közötti, a személyes adatoknak a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynöksége (Europol), valamint a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem terén illetékes ecuadori hatóságok közötti cseréjéről szóló megállapodásra vonatkozó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló tanácsi határozatra irányuló ajánlást adott ki⁽¹⁾ (a továbbiakban: az ajánlás). Az ajánláshoz melléklet tartozik.
2. Az ajánlás célja tárgyalások megkezdése az Ecuadori Köztársasággal egy olyan nemzetközi megállapodás aláírása és megkötése céljából, amely lehetővé teszi a személyes adatok cseréjét az Europol és a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem terén illetékes ecuadori hatóságok között. Az ajánlás melléklete meghatározza a Tanács által a Bizottság számára kijelölt tárgyalási irányelveket, vagyis azokat a célkitűzéseket, amelyek elérésére a Bizottságnak az EU nevében a tárgyalások során törekednie kell.
3. Az ajánlás indokolásában a Bizottság úgy értékeli, hogy Latin-Amerika szervezett bűnözői csoportjai komoly fenyegetést jelentenek az EU belső biztonságára, mivel tevékenységük egyre inkább kapcsolódik az Unión belüli bűncselekmények sorozatához, különösen a kábítószer-kereskedelem területén⁽²⁾. Az Európai Unió súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettségének Europol általi 2021. évi értékelése (SOCTA) kiemeli, hogy Latin-Amerikából az EU-ba példátlan mennyiségű tiltott kábítószer csempésznek, többmilliárd eurós nyereséget teremtve, amelyet a (nemzetközi és uniós székhelyű) bűnszervezetek széles körének finanszírozására és a jogállamiság Unión belüli gyengítésére használnak fel⁽³⁾.
4. Az EU-ban lefoglalt kábítószer nagy részét tengeri úton, elsősorban tengeri szállítókonténerekben⁽⁴⁾ szállítják közvetlenül az előállító országokból, valamint a szomszédos latin-amerikai országokból, köztük az Ecuadori Köztársaságból⁽⁵⁾ az EU-ba. Az európai kikötőkben és az Európán kívüli Európába szállítást végző kikötőkben lefoglalt kokain mennyisége alapján Ecuador (mintegy 67,5 tonna kokain lefoglalásával) volt az egyik fő kiindulási pont 2020-ban, csakúgy mint már néhány éve⁽⁶⁾.
5. A 2022–2024-es időszakra szóló programozási dokumentumában az Europol jelezte, hogy többek között a kábítószer iránti növekvő kereslet és az EU-ba irányuló kábítószer-kereskedelem bővülő útvonalai indokolják a latin-amerikai országokkal való fokozott együttműködés szükségességét⁽⁷⁾. Ennek értelmében 2022 decemberében az Ecuadori Köztársaság felkerült az Europol azon kiemelt partnereinek listájára, amelyekkel az ügynökség munkamegállapodásokat köthet. Hasonlóképpen a Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA) Ecuador kulcsfontosságú nemzetközi partnerként azonosította a globális kokainkínálat csökkentése terén⁽⁸⁾.
6. Az európai adatvédelmi biztos jelen véleményét az Európai Bizottság által 2023. február 22-én folytatott konzultációra válaszul adta ki az európai uniós adatvédelmi rendelet 42. cikkének (1) bekezdése alapján. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlöi, hogy az Európai Bizottság konzultált vele az ajánlásról, és elvárja, hogy a tanácsi határozat preambulumban hivatkozzanak a jelen véleményre. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlöi továbbá az ajánlás (4) preambulumbekzdésében az (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta rendelet⁽⁹⁾ (a továbbiakban: Europol-rendelet) (35) preambulumbekzdésére való hivatkozást, amely szerint a Bizottság a megállapodásra vonatkozó tárgyalások során, de mindenképpen a megállapodás megkötése előtt is kikérheti az európai adatvédelmi biztos véleményét.

⁽¹⁾ COM(2023) 97 final.

⁽²⁾ Lásd az ajánlás 2. oldala.

⁽³⁾ Az Európai Unió súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettségének értékelése: A corrupt Influence (Korrupct befolyás): The infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime (Európa gazdaságának és társadalmának szervezett bűnözés általi befolyásolása és gyengítése).

⁽⁴⁾ Europol and the global cocaine trade (Az Europol és a globális kokainkereskedelem), elérhető itt: https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en

⁽⁵⁾ Europol and the global cocaine trade (Az Europol és a globális kokainkereskedelem), elérhető itt: https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en

⁽⁶⁾ EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca:) Cocaine (Kokain), 24. o., elérhető itt: EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca:) Cocaine (Kokain) | www.emcdda.europa.eu

⁽⁷⁾ Europol programozási dokumentum 2022-2024, 150. o.

⁽⁸⁾ EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca:) Cocaine (Kokain), elérhető itt EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca:) Cocaine (Kokain), www.emcdda.europa.eu.

⁽⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/794 rendelete (2016. május 11.) a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 135., 2016.5.24., 53. o.).

11. ÖSSZEGZÉS

38. A fentiekre tekintettel az európai adatvédelmi biztos a következő ajánlásokat teszi:

- (1) a jövőbeli megállapodás kifejezetten zárja ki az emberi jogok nyilvánvaló megsértésével szerzett személyes adatok továbbítását,
- (2) a jövőbeli megállapodás kifejezetten határozza meg azon bűncselekmények listáját, amelyekkel kapcsolatban személyes adatok cseréjére kerülhet sor, és hogy az átadott személyes adatoknak egyedi esetekhez kell kapcsolódniuk,
- (3) a jövőbeli megállapodás írjon elő az átadott személyes adatok tárolásának szükségességére vonatkozó időszakos felülvizsgálatot, valamint egyéb, a határidők betartását biztosító megfelelő intézkedéseket,
- (4) a jövőbeli megállapodás tartalmazza az Europol-rendelet 30. cikkében előírt biztosítékokat,
- (5) biztosítsa, hogy a biztonsági intézkedések kiterjedjenek a rendeltetési helyen és a tranzitban feldolgozott adatokra is,
- (6) biztosítsa, hogy a megállapodás értelmében a kapott adatokon alapuló automatizált döntéshozatalra ne kerüljön sor anélkül, hogy embernek ne lenne lehetősége hatékonyan és érdemben beavatkozni,
- (7) a jövőbeli megállapodás állapítson meg egyértelmű és részletes szabályokat az érintettek rendelkezésére bocsátandó információkra vonatkozóan,
- (8) a Bizottság a tárgyalások során fordítson külön figyelmet az adatvédelemért felelős független, az Ecuadori Köztársaságnak a továbbított személyes adatokat felhasználó bűnüldöző szerveivel és más illetékes hatóságaival szemben hatékony hatáskörrel rendelkező állami szervek által gyakorolt felügyeletre,
- (9) a megállapodás e felülvizsgálata céljából a felek rendszeresen cseréljenek információkat az érintettek jogainak gyakorlásáról, valamint a megállapodás alkalmazásával kapcsolatos felügyeleti és jogorvoslati mechanizmusok igénybevételére vonatkozó releváns információkról.

Brüsszel, 2023. április 19.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója a személyes adatoknak az Europol és a brazil bűnüldöző hatóságok közötti cseréjéről szóló nemzetközi megállapodás megkötésére vonatkozó tárgyalási felhatalmazásról

(2023/C 199/06)

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: <https://edps.europa.eu>)

Az Európai Bizottság 2023. február 22-én az Európai Unió és a Brazil Szövetségi Köztársaság közötti, a személyes adatoknak az Europol, valamint a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem terén illetékes brazil hatóságok közötti cseréjéről szóló megállapodásra vonatkozó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló tanácsi határozatra irányuló ajánlást adott ki.

Az ajánlás célja tárgyalások megkezdése Brazíliával egy olyan nemzetközi megállapodás aláírása és megkötése céljából, amely lehetővé teszi a személyes adatok cseréjét az Europol és a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem terén illetékes brazil hatóságok között. Az ajánlás melléklete meghatározza a Tanács által a Bizottság számára kijelölt tárgyalási irányelveket, vagyis azokat a célkitűzéseket, amelyek elérésére a Bizottságnak az EU nevében a tárgyalások során törekednie kell.

A nyomozások keretében gyűjtött és az Europol által bűnüldözési operatív információk előállítására céljából tovább kezelt személyes adatok továbbítása jelentős hatással lehet az érintett személyek életére. Ebből az okból kifolyólag a nemzetközi megállapodásnak biztosítani kell, hogy a magánélethez és az adatok védelméhez való jognak a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos korlátozásai a feltétlenül szükséges határokon belül maradjanak.

Az európai adatvédelmi biztos pozitívként veszi tudomásul, hogy a Bizottság – az európai adatvédelmi biztos e tárgyban kiadott korábbi véleményeinek számos ajánlása alapján is – mostanra kialakította azon célkitűzések jól strukturált, az alapvető adatvédelmi elveket magában foglaló rendszerét (tárgyalási irányelvek), amelyeket a Bizottság az EU nevében az Europol és a harmadik országok bűnüldöző hatóságai közötti, személyes adatok cseréjéről szóló megállapodások megkötésére irányuló nemzetközi tárgyalások során kíván elérni.

Erre tekintettel az e véleményben megfogalmazott ajánlások célja az EU és Brazília között létrejövő jövőbeli megállapodásban foglalt, a személyes adatok védelmére irányuló biztosítékok és ellenőrzések pontosítása és szükség szerinti továbbfejlesztése. Ebben az összefüggésben az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy a jövőbeli megállapodás kifejezetten határozza meg azon bűncselekmények listáját, amelyekkel kapcsolatban személyes adatok cseréjére kerülhet sor; írjon elő az átadott személyes adatok tárolásának szükségességére vonatkozó időszakos felülvizsgálatot, valamint egyéb, a határidők betartását biztosító megfelelő intézkedéseket; vezessen be további biztosítékokat a különleges adatkategóriák továbbítása tekintetében; biztosítsa, hogy ne kerüljön sor a megállapodás értelmében kapott adatokon alapuló automatizált döntéshozatalra anélkül, hogy lehetőség lenne hatékony és érdemi emberi beavatkozásra; állapítson meg egyértelmű és részletes szabályokat az érintettek rendelkezésére bocsátandó információkra vonatkozóan.

Az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy a Charta 8. cikkének (3) bekezdése értelmében egy független hatóság általi ellenőrzés a személyes adatok védelméhez való jog alapvető eleme. Ezzel összefüggésben az európai adatvédelmi biztos pozitívként jegyzi meg, hogy a közelmúltban Brazíliában létrejött egy független adatvédelmi hatóság, a Brazil Adatvédelmi Felügyeleti Hatóság (Autoridade Nacional de Proteção de Dados – ANPD). Emellett az európai adatvédelmi biztos a megállapodás megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében azt is javasolja, hogy a felek rendszeresen cseréljenek információkat az érintettek jogainak gyakorlásáról, valamint a megállapodás alkalmazásával kapcsolatos felügyeleti és jogorvoslati mechanizmusok igénybevételére vonatkozó releváns információkról.

1. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság 2023. március 9-én az Európai Unió és a Brazil Szövetségi Köztársaság közötti, a személyes adatoknak a Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége (Europol), valamint a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem terén illetékes brazil hatóságok közötti cseréjéről szóló megállapodásra vonatkozó tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló tanácsi határozatra irányuló ajánlást adott ki⁽¹⁾ (a továbbiakban: az ajánlás). Az ajánláshoz melléklet tartozik.

⁽¹⁾ COM(2023) 132 final.

2. Az ajánlás célja tárgyalások megkezdése a Brazil Szövetségi Köztársasággal (a továbbiakban: Brazília) egy olyan nemzetközi megállapodás aláírása és megkötése céljából, amely lehetővé teszi a személyes adatok cseréjét az Europol és a súlyos bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem terén illetékes brazil hatóságok között. Az ajánlás melléklete meghatározza a Tanács által a Bizottság számára kijelölt tárgyalási irányelveket, vagyis azokat a célkitűzéseket, amelyek elérésére a Bizottságnak az EU nevében a tárgyalások során törekednie kell.
3. Az ajánlás indokolásában a Bizottság úgy értékeli, hogy Latin-Amerika szervezett bűnözői csoportjai komoly fenyegetést jelentenek az EU belső biztonságára, mivel tevékenységük egyre inkább kapcsolódik az Unión belüli bűncselekmények sorozatához, különösen a kábítószer-kereskedelem területén⁽²⁾. Az Európai Unió súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettségének Europol általi 2021. évi értékelése (SOCTA) kiemeli, hogy az EU-ba példátlan mennyiségű tiltott kábítószerrel csempésznek Latin-Amerikából, többmilliárd eurós nyereséget teremtve, amelyet a (nemzetközi és uniós székhelyű) bűnszervezetek széles körének finanszírozására és a jogállamiság Unión belüli gyengítésére használnak fel⁽³⁾. A latin-amerikai székhelyű bűnszervezetek más, az Europol hatáskörébe tartozó bűnözési területeken, például a számítógépes bűnözés, a pénzmosás és a környezeti bűncselekmények területén is tevékenykednek.
4. Az EU-ban lefoglalt kábítószer nagy részét tengeri úton, elsősorban tengeri szállítókonténerekben⁽⁴⁾ szállítják közvetlenül az előállító országokból, valamint a szomszédos latin-amerikai országokból, köztük Braziliából⁽⁵⁾ az EU-ba. A brazil bűnszervezetek kolumbiai bűnözői hálózatok partnereivé váltak, és Bolíviában és Peruban előállított kokaint is vásárolnak. Ezek a hálózatok a csempésztevékenységük mellett olyan globálisan működő bűnözői hálózatok szolgáltatói, amelyek brazil kikötőket vesznek igénybe a kokainforgalom lebonyolítására⁽⁶⁾. Az európai kikötőkben és az Európán kívüli Európába szállítást végző kikötőkben lefoglalt kokain mennyisége alapján Brazília mintegy 71 tonna kokain lefoglalásával, volt az egyik fő kiindulási pont 2020-ban csakúgy, mint az elmúlt pár évben⁽⁷⁾.
5. A 2022–2024-es időszakra szóló programozási dokumentumában az Europol jelezte, hogy többek között a kábítószer iránti növekvő kereslet és az EU-ba irányuló kábítószer-kereskedelem bővülő útvonalai indokolják a latin-amerikai országokkal való fokozott együttműködés szükségességét⁽⁸⁾. Hasonlóképpen a Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA) Braziliát kulcsfontosságú nemzetközi partnerként azonosította a globális kokainkínálat csökkentése terén⁽⁹⁾. Jelenleg az Europol és Brazília közötti együttműködés egy 2017 áprilisában aláírt stratégiai együttműködési megállapodáson alapul⁽¹⁰⁾, amely az uniós jog szerint nem nyújt érvényes jogalapot a személyes adatok cseréjére.
6. Az európai adatvédelmi biztos a jelen véleményét az Európai Bizottság által 2023. március 9-én folytatott konzultációra válaszul adta ki az európai uniós adatvédelmi rendelet 42. cikkének (1) bekezdése alapján. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy az Európai Bizottság konzultált vele az ajánlásról, és elvárja, hogy a tanácsi határozat preambulumban hivatkozzanak a jelen véleményre. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli továbbá az ajánlás (4) preambulumbekkezdésében az (EU) 2016/794 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹¹⁾ (a továbbiakban: Europol-rendelet) (35) preambulumbekkezdésére való hivatkozást, amely szerint a Bizottság a megállapodásra vonatkozó tárgyalások során, de mindenképpen a megállapodás megkötése előtt is kikérheti az európai adatvédelmi biztos véleményét.

⁽²⁾ Lásd az ajánlás indokolásának 2. oldalát.

⁽³⁾ Az Európai Unió súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettségének értékelése: A corrupt Influence: (Korrupció befolyás) The infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime (Európa gazdaságának és társadalmának szervezett bűnözés általi befolyásolása és gyengítése), 12. oldal.

⁽⁴⁾ Europol and the global cocaine trade (Az Europol és a globális kokainkereskedelem), elérhető itt: https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en

⁽⁵⁾ Europol and the global cocaine trade (Az Europol és a globális kokainkereskedelem), elérhető itt: https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en

⁽⁶⁾ EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca) Cocaine (Kokain), 47. o., elérhető itt: EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca) Cocaine (Kokain) | www.emcdda.europa.eu

⁽⁷⁾ EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca) Cocaine (Kokain), 24. o., elérhető itt: EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca) Cocaine (Kokain) | www.emcdda.europa.eu

⁽⁸⁾ Europol programozási dokumentum 2022–2024, 150. o.

⁽⁹⁾ EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca) Cocaine (Kokain), elérhető itt: EU Drug Market: (Az EU kábítószerpiaca) Cocaine (Kokain), www.emcdda.europa.eu.

⁽¹⁰⁾ <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements>

⁽¹¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/794 rendelete (2016. május 11.) a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 135., 2016.5.24., 53. o.).

7. Az európai adatvédelmi biztos emlékeztet arra, hogy már 2018-ban és 2020-ban lehetősége volt észrevételeket tenni a személyes adatoknak az Europol és harmadik országok bűnüldöző hatóságai közötti, az Europol-rendelet alapján történő cseréjéről ⁽¹²⁾.
8. Az európai adatvédelmi biztos pozitívumként veszi tudomásul, hogy a Bizottság – az európai adatvédelmi biztos e tárgyban kiadott korábbi véleményeinek számos ajánlása alapján is – mostanra kialakította azon célkitűzések jól strukturált, az alapvető adatvédelmi elveket magában foglaló rendszerét (tárgyalási irányelvek), amelyeket a Bizottság az EU nevében az Europol és a harmadik országok bűnüldöző hatóságai közötti, személyes adatok cseréjéről szóló megállapodások megkötésére irányuló nemzetközi tárgyalások során kíván elérni.
9. Erre tekintettel az e véleményben megfogalmazott ajánlások célja az EU és Brazília között létrejövő jövőbeli megállapodásban foglalt, a személyes adatok védelmére irányuló biztosítékok és ellenőrzések pontosítása és szükség szerinti továbbfejlesztése. Ezen ajánlások nem érintik az európai adatvédelmi biztos által a későbbiekben rendelkezésre álló további információk és a tárgyalások során a megállapodás-tervezet rendelkezései alapján tett esetleges további észrevételeket.

11. ÖSSZEGRZÉS

37. A fentiekre tekintettel az európai adatvédelmi biztos a következő javaslatokat teszi:
 - (1) a jövőbeli megállapodás kifejezetten zárja ki az emberi jogok nyilvánvaló megsértésével szerzett személyes adatok továbbítását,
 - (2) a jövőbeli megállapodás kifejezetten határozza meg azon bűncselekmények listáját, amelyekkel kapcsolatban személyes adatok cseréjére kerülhet sor, valamint azt, hogy az átadott személyes adatoknak egyedi esetekhez kell kapcsolódniuk,
 - (3) a jövőbeli megállapodás írjon elő az átadott személyes adatok tárolásának szükségességére vonatkozó időszakos felülvizsgálatot, valamint egyéb, a határidők betartását biztosító megfelelő intézkedéseket,
 - (4) a jövőbeli megállapodás tartalmazza az Europol-rendelet 30. cikkében előírt biztosítékokat,
 - (5) biztosítsa, hogy a biztonsági intézkedések kiterjedjenek a rendeltetési helyen és a továbbítás során kezelt adatokra is,
 - (6) biztosítsa, hogy ne kerüljön sor a megállapodás értelmében kapott adatokon alapuló automatizált döntéshozatalra anélkül, hogy lehetőség lenne hatékony és érdemi emberi beavatkozásra,
 - (7) a jövőbeli megállapodás állapítson meg egyértelmű és részletes szabályokat az érintettek rendelkezésére bocsátandó információkra vonatkozóan,
 - (8) a megállapodás e felülvizsgálata céljából a felek rendszeresen cseréljenek információkat az érintettek jogainak gyakorlásáról, valamint a megállapodás alkalmazásával kapcsolatos felügyeleti és jogorvoslati mechanizmusok igénybevételére vonatkozó releváns információkról.

Brüsszel, 2023. május 3.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

⁽¹²⁾ Lásd az európai adatvédelmi biztos 2018. március 14-én elfogadott 2/2018. sz. véleményét az Europol és a harmadik országok közötti, az adatok cseréjét engedélyező nemzetközi szerződések megkötésére vonatkozó nyolc tárgyalási megbízatásról https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/18-03-19_opinion_international_agreements_europol_en.pdf, valamint az európai adatvédelmi biztos 2020. január 31-én kiadott 1/2020. sz. véleményét a személyes adatok Europol és az új-zélandi bűnüldöző hatóságok közötti cseréjéről szóló nemzetközi megállapodás megkötésére vonatkozó tárgyalási meghatalmazásról https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-01-31_opinion_recommendation_europol_en.docx.pdf

Az európai adatvédelmi biztos a vezetői engedélyekről, az (EU) 2022/2561 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2018/1724 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 383/2012/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló véleményének az összefoglalása

(2023/C 199/07)

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: <https://edps.europa.eu>)

Az Európai Bizottság 2023. március 1-jén közzétette a vezetői engedélyekről, az (EU) 2022/2561 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2018/1724 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 383/2012/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatot ⁽¹⁾ (a továbbiakban: a javaslat).

A Bizottság megállapítása szerint a javaslat általános célkitűzései a közúti közlekedés biztonságának javítása és a szabad mozgás megkönnyítése, ugyanakkor a közúti közlekedés fokozott fenntarthatóságának és digitális transzformációjának szükségességére is reagálva.

Az európai adatvédelmi biztos elismeri, hogy a javaslat által elérni kívánt célok, különösen a közúti közlekedés biztonságának előmozdítása és a személyek szabad mozgásának megkönnyítése olyan jogszerű célok, amelyek közérdekű feladatnak minősülnek. Ugyanakkor fontos annak biztosítása, hogy a tervezett intézkedések megfelelő eszközt jelentsenek a javaslat által kitűzött célok tekintetében.

Az európai adatvédelmi biztos üdvözli azt a szándékot, hogy a javaslatot összehangolják az adatvédelemről szóló uniós jogszabályokkal. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli továbbá a javaslat által előírt további garanciákat, amelyek a személyes adatok védelmét hivatottak biztosítani a vezetői engedély birtokosát megillető járművezetői jogosultságok ellenőrzése során. Pozitívan értékeli annak pontosítását is, hogy a javaslat nem szolgáltatna jogalapot a biometrikus adatok tárolására szolgáló európai uniós/nemzeti szintű adatbázisok létrehozásához és fenntartásához.

Az európai adatvédelmi biztos ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem készült külön értékelés arról, szükséges és arányos intézkedésnek tekinthető-e a vezetői engedélyekkel kapcsolatos adatok tagállami hatóságok közötti cseréjére szolgáló hálózat (RESPER) használatának kiterjesztése a bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, és a vezetői engedélyekkel kapcsolatos adatok kezelésének a közúti közlekedés biztonságát veszélyeztető jogsértésekre történő korlátozását javasolja.

Az európai adatvédelmi biztos továbbá úgy véli, hogy a digitális vezetői engedélyek ellenőrzésére szolgáló elektronikus alkalmazások használata tekintetében biztosítani kell, hogy kizárólag a digitális vezetői engedély birtokosát megillető járművezetői jogosultságok ellenőrzéséhez szükséges személyes adatokat használják fel erre a célra. Végezetül az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a digitális vezetői engedélyt tartalmazó alkalmazás bevezetésének céljaira tegyék opcionálissá az európai digitális személyiadat-tárca használatát.

1. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság 2023. március 1-jén közzétette a vezetői engedélyekről, az (EU) 2022/2561 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2018/1724 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 383/2012/EU bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatot ⁽²⁾ (a továbbiakban: a javaslat).

⁽¹⁾ COM(2023) 127 final.

⁽²⁾ COM(2023) 127 final.

2. A javaslat egy „közúti közlekedési csomagnak” nevezett nagyobb jogalkotási csomag része, amely magában foglalja a következőket is:
 - a. a közúti közlekedésbiztonságot veszélyeztető közlekedési jogsértésekre vonatkozó információk határokon átnyúló cseréjének elősegítéséről szóló (EU) 2015/413 irányelv módosításáról szóló irányelvre irányuló javaslat ⁽³⁾;
 - b. a járművezetéstől való egyes eltiltások uniós szintű hatályáról szóló irányelvre irányuló javaslat ⁽⁴⁾.
3. Ezt a javaslatot a Bizottság 2022. évi munkaprogramjának II. mellékletében (REFIT-kezdmenyezések) jelentették be, „Az európai demokrácia megerősítése” cím alatt ⁽⁵⁾.
4. A Bizottság megállapítása szerint a javaslat általános célkitűzései a közúti közlekedés biztonságának javítása és a szabad mozgás megkönnyítése, ugyanakkor a közúti közlekedés fokozott fenntarthatóságának és digitális transzformációjának szükségességére is reagálva ⁽⁶⁾. E tekintetben a javaslat intézkedéseket határoz meg a járművezetési készségek, ismeretek és tapasztalatok javítására, valamint a veszélyes magatartás visszaszorítására és szankcionálására; Uniószerre biztosítja a gépjárművezetők megfelelő fizikai és szellemi alkalmasságát; felszámolja a kérelmezőket és a vezetői engedéllyel rendelkező vezetőket érintő, nem megfelelő vagy szükségtelen akadályokat.
5. A javaslat több stratégiai dokumentum szakpolitikai céljaihoz kapcsolódik:
 - a. Stratégiai cselekvési terv a közúti közlekedésbiztonságról ⁽⁷⁾;
 - b. A 2021–2030-as időszakra vonatkozó uniós közlekedésbiztonsági szakpolitikai keret – A „zéró-elképzelés” felé vezető következő lépések ⁽⁸⁾;
 - c. A közúti közlekedés biztonságának javításáról szóló vallettai nyilatkozat ⁽⁹⁾;
 - d. A 2020-as fenntartható és intelligens mobilitási stratégia ⁽¹⁰⁾;
 - e. Az ENSZ által meghirdetett globális terv a közúti közlekedésbiztonsági intézkedések évtizedéről (2021–2030) ⁽¹¹⁾.
6. Az európai adatvédelmi biztos a jelen véleményét az Európai Bizottság által 2023. március 1-jén folytatott konzultációra válaszul adta ki az európai uniós adatvédelmi rendelet 42. cikkének (1) bekezdése alapján ⁽¹²⁾. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a javaslat (42) preambulumbekendése hivatkozik erre a konzultációra.

6. ÖSSZEGZÉS

27. A fentiek fényében az európai adatvédelmi biztos a következő ajánlásokat teszi:

- (1) egyértelművé kell tenni a javaslat, valamint a hatályos uniós adatvédelmi jogi keret és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv közötti kapcsolatot;
- (2) módosítani kell a 19. cikk (2) bekezdésének c) pontját, a RESPER használatát a vezetői engedély adataihoz kizárólag a közúti közlekedés biztonságát veszélyeztető jogsértések megelőzése, felderítése és kivizsgálása céljából történő hozzáférés lehetővé tételére korlátozva;
- (3) be kell illeszteni egy olyan rendelkezést, amely biztosítja, hogy a digitális vezetői engedélyek elektronikus kérelmezésével összefüggésben e célból ne kezeljenek más személyes adatokat, mint amelyek a digitális vezetői engedély birtokosát megillető járművezetési jogosultságok ellenőrzéséhez szükségesek;

⁽³⁾ COM(2023) 126 final.

⁽⁴⁾ COM(2023) 128 final.

⁽⁵⁾ COM(2021) 645 final, II. melléklet, 11. o.

⁽⁶⁾ COM(2023) 127 final, 4. o.

⁽⁷⁾ COM(2018) 293 final, I. melléklet, Európa mozgásban. Fenntartható mobilitás Európában: biztonságos, összekapcsolt és tiszta közlekedés.

⁽⁸⁾ SWD(2019) 283 final.

⁽⁹⁾ A Tanács következtetési a közúti közlekedés biztonságáról (2017. március 28–29., Valletta), 9994/17.

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 789 final.

⁽¹¹⁾ https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/health-topics/road-traffic-injuries/global-plan-for-road-safety.pdf?sfvrsn=65cf34c8_35&download=true

⁽¹²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

- (4) a digitális vezetői engedélyt tartalmazó alkalmazás bevezetésének céljaira opcionálissá kell tenni az európai digitális személyiadat-tárca használatát.

Brüsszel, 2023. április 25.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

V

(Hirdetmények)

EGYÉB JOGI AKTUSOK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

(2023/C 199/08)

Ez a közzététel az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 51. cikke alapján jogot keletkeztet a kérelem elleni felszólalásra, amely a közzététel napjától számított három hónapon belül tehető meg.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

„Meso turopoljske svinje”**EU-szám: PDO-HR-02858 – 2022.8.2.****OEM (X) OFJ ()****1. Elnevezés [OEM vagy OFJ]**

„Meso turopoljske svinje”

2. Tagállam vagy harmadik ország

Horvát Köztársaság

3. A mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírása**3.1. A termék típusa**

1.1. osztály: Friss hús (valamint vágási melléktermék és belsőség)

3.2. Az 1. pontban szereplő elnevezéssel jelölt termék leírása

A „Meso turopoljske svinje” a 4. pontban meghatározott földrajzi területen született, nevelkedett és levágott, őshonos turopoljei sertésfajtához tartozó, ivartalanított hím és nőtény sertések friss húsa és egyéb ehető részei.

A „Meso turopoljske svinje” frissen vagy fagyaszttva, előkészített hasított féltest, csontos hasított féltestrészek (elsődleges húsrészek) és kicsontozott hús formájában (darabolva vagy szeletelve, ömlesztve vagy csomagolva) kerül forgalomba.

A sertések vágását legalább 12 hónapos korban végzik. Csak a T1 (hízósertések) és a T2 (nagyobb végsúlyú hízósertések) kategóriába tartozó előkészített hasított testek használhatók fel. A hátszalonnának a ZP (kétpontos) módszerrel az *M. gluteus medius* felett mért vastagsága legalább 30 mm legyen.

(¹) HLL 343., 2012.12.14., 1. o.

A hús pH-értéke (*M. longissimus dorsiban* mérve) a sertéshústra vonatkozó normál minőség határértékein belül van (pH1 > 6,0 és pH2 5,5 és 6,1 között), a hús színértéke pedig CIE L* < 50 és CIE a* > 15.

A szabványos előállítású sertéshúshoz képest a „Meso turopoljske svinje” esetében sötétebb, vörösebb a szín, tömörebb az izomszerkezet és kisebb a felületi szekeció. Magától értetődően nagyobb a zsírfelhalmozódás mértéke, különösen a bőr alatti részben és az izmok között. A lehűlt zsírszövet kemény és fényes-fehér színű.

Fogyasztáskor a főtt hús rugalmas, lédús állagú, ízekben gazdag és a hús kiolvasztott zsírjának sajátos aromáját mutatja.

3.3. Takarmány (kizárólag állati eredetű termékek esetében) és nyersanyagok (kizárólag feldolgozott termékek esetében)

A szoptatás során – 3 hetes kortól az elválasztást követő kb. 10 napig – az állatok szopós malacoknak szánt, legalább 18 % nyersfehérjét, a hizlalás kezdetéig pedig legalább 16 % nyersfehérjét tartalmazó kész takarmánykeverékkel etethetők. Az elválasztás után, a hizlalás kezdetéig a malacok etetéséhez a gazdaságban előállított takarmánykeverék is felhasználható, amelynek bázisát (legalább 70 %) gabonafélék (kukorica, árpa, búza, tritikálé) alkotják, a kiegyensúlyozott étrendhez szükséges fehérje és vitamin-ásványi kiegészítés mellett. A malacok moslékot kapnak, és mindenkor elegendő mennyiségű friss ivóvizet kell biztosítani számukra. A nevelés során a malacoknak szalastakarmányhoz kell jutniuk.

A hizlalás 4–6 hónapos korban kezdődik. A hizósértések a legelés és túrás során talált fű és más, helyben elérhető természetes táplálékforrások (gyógynövények, fák gyümölcsei, vadon termő gyümölcsök, gyökerek, gumók, gombák, rovarok, férgek, csigák, csigaházak stb.) keverékét fogyasztják, a hizlalás miatti napi takarmánykiegészítéssel együtt. A koncentrátum-kiegészítő legalább 75 %-ának gabonafélékből kell állnia, a kiegyensúlyozott étrendhez szükséges fehérje és vitamin-ásványi kiegészítés (legalább 12 % nyersfehérje) mellett. Az ilyen takarmányok maximális napi bevitele az állat élősúlyának 2 %-ára, illetve – a legeltetést akadályozó természeti katasztrófák (aszály, árvíz, jégvihar stb.) esetén – kivételesen legfeljebb 3 %-ára korlátozódik. A hizósértések számára szalastakarmány-kiegészítés biztosítandó friss lucerna és lucernaszéna, lóhere/fűkeverékek, szenázs, tök, tarlórépa, káposztafélék, burgonya, csalán, gyümölcsök és zöldségek, búzaborpa és répapép formájában.

Minden takarmánynak – kivéve amelyekből a helyi korlátok miatt nem készíthető kellő mennyiség (fehérje, ásványi és vitamin kiegészítők), vagy amelyek természeti katasztrófák miatt helyben nem beszerezhetők – a földrajzi előállítási területről kell származnia. Kivételes esetben, amennyiben természeti katasztrófák (aszály, árvíz, jégvihar) miatt a szükséges takarmány nem állítható elő a meghatározott területen, más területekről is be lehet szerezni az azonos típusú takarmányt, amelyre vonatkozóan a tulajdonosnak igazoló dokumentumot kell benyújtania. A 4. pontban említett földrajzi területen kívülről származó takarmány maximális mennyisége éves szinten nem haladhatja meg a szárazanyag 50 %-át.

3.4. Az előállítás azon műveletei, amelyeket a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni

A „Meso turopoljske svinje” előállításának valamennyi szakaszát – köztük a fialást, valamint a sertések nevelését, hizlalását és vágását – a 4. pontban meghatározott földrajzi területen belül kell elvégezni.

A tenyészállatok kivételesen a meghatározott területen kívülről is érkezhetnek, ha indokolt tenyésztéstechnikai követelmények állnak fenn (pl. vérfrissítés).

A „Meso turopoljske svinje” termelési láncában részt vevő összes nyilvántartásba vett vagy engedélyezett létesítménynek (gazdaságok és vágóhidak) a meghatározott földrajzi területen belül kell lennie.

3.5. A bejegyzett elnevezést viselő termék szeletelésére, aprítására, csomagolására stb. vonatkozó egyedi szabályok

A „Meso turopoljske svinje” hűtött (friss) vagy fagyasztott hús formájában, darabolva vagy szeletelve, ömlesztve vagy csomagolva értékesíthető.

3.6. A bejegyzett elnevezést viselő termék címkézésére vonatkozó egyedi szabályok

Hasított féltetek és elsődleges húsrészek formájában történő forgalomba hozatal, illetve minden típusú kiskereskedelmi csomagolás esetén a termék címkéjén a jogszabályban meghatározott adatokon kívül fel kell tüntetni az eredetmegjelölés nevét és a „Meso turopoljske svinje” közös szimbólumát.

A közös szimbólum ábrája:

Azonos feltételek mellett jogosult a közös szimbólum használatára a „Meso turopoljske svinje” eredetmegjelölés minden olyan felhasználója, aki a termékleírásnak megfelelő terméket hoz forgalomba.

4. A földrajzi terület tömör meghatározása

A „Meso turopoljske svinje” előállítási területe Horvátország kontinentális területére korlátozódik, amely 13 megyéből és Zágráb városából áll. Kizárólag a következő megyék városainak és településeinek közigazgatási határain belül helyezkedik el: Zágráb, Sziszek-Monoszló, Varasd, Vukovár-Szerém, Eszék-Baranya, Bród-Szávamente, Pozsega-Szlavónia, Verőce-Drávamente, Belovár-Bilogora, Kapronca-Kőrös, Muraköz, Krapina-Zagorje, Károlyváros és Zágráb városa.

5. Kapcsolat a földrajzi területtel

A földrajzi terület sajátosságai

A turopoljei sertésfajta Turopolje térségéből származik; ezt a domborzati és földrajzi szempontból sík vidéket északon a Szávamente (a Száva folyó mentén fekvő mocsaras síkság), délen pedig a Vukomeríci-dombság (alacsony dombvidék) határolja. A turopoljei síkságot átszelő Odra folyó és mellékfolyói a magas tavaszi és őszi vízszintet át nem eresztő környező domborzat (nehéz minerogén talajok/mocsaras agyagtalajok) miatt rendszeresen elárasztják a süllyedékeket.

E területen a kocsányos tölgy (*Quercus robur*) és a sédbúzás mocsárrétek (*Deschampsietum caespitosae*) jelentik a legfontosabb növénytársulásokat.

A kontinentális Horvátország nagy részéhez hasonlóan ez a terület is mérsékelt meleg és nedves éghajlatú. Az éves léghőmérséklet középértéke 10,2 °C, az éves csapadékmennyiség 893 mm, az átlagos relatív páratartalom pedig 78,6 %. A vegetációs időszak (április-szeptember) átlagos léghőmérséklete 16,7 °C. Az erdei vegetáció esetében fontos a csapadék egyenletes eloszlása az év során, és hogy a csapadék több mint 50 %-a a vegetációs időszakban hullik. A csapadék télen a legkevesebb. A folyók mentén fekvő árterek nagy erdőségeit és legelőit alakítókhöz hasonló éghajlati és domborzati viszonyok jellemzik Horvátország azon egyéb kontinentális területeit is, amelyeken a turopoljei sertés tenyésztése elterjedt.

Az erdők, különösen a tölgyfák bősége, a vízfolyások nagy száma és Turopolje mérsékelt éghajlata már régóta kedvez a sertésenyésztés fejlődésének. A turopoljei sertések tenyésztése évszázadok óta fontos megélhetési forrása a helyi lakosoknak, akik ősidők óta kiváló sertésenyésztők. Az e területen folytatott sertésenyésztés hosszú hagyományát számos írásos anyag bizonyítja – különösen a kiemelkedő sertéstartókat és az erdei sertéstartás feltételeit megemlítő, a hizlalási díjakat szabályozó, illetve a sertéslopási szankciókat rögzítő különböző rendeletek, határozatok és feljegyzések –, amelyek 1352-től kezdve találhatók meg a települési regiszterekben, a történeti feljegyzésekben és más helyi irodalmi forrásokban.

A 19. század második felében és a 20. század első felében a turopoljei sertés tenyésztési területe Turopoljétól Sisakig és Draganić-ig, majd később Szlavónia és Drávamente egy részére, egészen a magyar határig terjedt, így a turopoljei sertés lett a legelterjedtebb sertésfajta Horvátországban. 1921-ben például mintegy 85 000 turopoljei sertést tenyésztettek, többek között exportra is.

A külterjesről az intenzív sertéstenyésztésre való áttérés nyomán a 20. század közepén a turopoljei sertésfajta elvesztette gazdasági jelentőségét és csaknem kihalt. A tenyésztés újjáéledése 1996-ban vette kezdetét, amikor a fajta bekerült az állami megújítási és in situ megőrzési programba.

A más fajtákhoz képest gyengébb termelési jellemzők miatt az őshonos turopoljei sertések manapság már ritkák, és tenyésztésük szinte kizárólag a 4. pontban meghatározott földrajzi területen folyik. E területen a turopoljei sertéseket továbbra is a múltban kialakított hagyományos, helyi, alacsony ráfordítású technológiával tenyésztik, az állatokat pedig az ártéri erdők és láprétek ökoszisztémájában tartják a szabadban. Az ilyen típusú tartás során a sertések lassan nőnek, szabadon kóborolnak, és a legelés és túrás során talált fű és más, természetes táplálékforrások (gyógynövények, makk és más fák gyümölcsei, vadon termő gyümölcsök, gyökerek, gumók, gombák, rovarok, férgek, csigák, csigaházak stb.) keverékét fogyasztják minimális koncentrátum-kiegészítés mellett.

A turopoljei sertések szabadban történő tartásának alacsony ráfordítású technológiája egyedülálló a 4. pontban meghatározott földrajzi területen, ahol azt évszázadok óta alkalmazzák. A földrajzi területen kívül intenzívebb a sertéstartás, mivel az étrendben nagyobb a takarmánykeverék aránya, az állatok keveset mozognak és hiányoznak a természetes táplálékforrások, ami hátrányosan érinti a turopoljei sertések húsának jellemzőit, különösen a hús színét és szerkezetét, valamint ízét és aromáját.

A termék sajátosságai

A turopoljei sertés feltehetően a kora középkorban alakult ki egy helyileg házasított – eredeti formája szerint mediterrán vadsertés (*Sus mediterraneus*) – és egy az európai vaddisznó (*Sus scrofa ferus*) egyenes leszármazottjaként ismert Šiška fajtájú sertés – amelyet az újonnan érkező szláv törzsek hoztak be ebbe a régióba – keresztezésével. Az így létrejött sertés alkalmazkodóképes, illetve az időjárási viszonyokkal és betegségekkel szemben ellenálló volt, és rendkívül jól illeszkedett Turopolje ökoszisztémájába. Mivel a fajta helyben, jelentős külső hatás nélkül alakult ki, így a mai turopoljei fajta egyértelmű genetikai távolságot mutat a közeli és távoli sertésfajtáktól.

A turopoljei fajtájú hízósertésekre jellemző a lassabb növekedési ütem és a rövidebb hasított test, amely más sertésfajtákhoz képest kisebb arányban tartalmaz húst, miközben a zsírfelhalmozódás lényegesen nagyobb, különösen a bőr alatti részben és az izmok között. (Karolyi *et al.*, 2019: Turopolje Pig [Turopoljei sertés]. In: European Local Pig Breeds – Diversity and Performance. A study of project TREASURE [Európai helyi sertésfajták – sokféleség és teljesítmény. A TREASURE projekt tanulmánya] (M. Čandek-Potokar, R. Nieto Linan [szerk.], IntechOpen, 271–274. o.).

A magasabb vágási kor és a szabadban végzett nagyobb fizikai aktivitás miatt a szabványos előállítású sertéshúshoz képest e sertések húsa esetében sötétebb, vörösebb a szín, tömörebb az izomszerkezet és kisebb a felületi szekréció, ún. PSE (halvány, puha, vizenyős) jellemzők nélkül, amelyek gyakran jelennek meg a stresszérzékeny genotípusokban a génmutációk miatt, ám ilyeneket ezeknél a fajtáknál nem jegyeztek fel. Ezt azok a vizsgálatok is megerősítik, amelyek szerint a hús pH-értéke (M. *longissimus dorsibus* mérve) a sertéshústra vonatkozó normál minőség határértékein belül van (pH1 > 6,0 és pH2 5,5 és 6,1 között), a hús színértéke pedig CIE L* < 50 és CIE a* > 15.

A turopoljei sertés húsát mindig is különösen nagyra becsülték és a többi sertésfajta húsánál gyakorta jobbnak tartják; Ritzoffy (1931) a mediterrán vér bevételének tulajdonítja a turopoljei sertés húsának jobb minőségét, vékonyabb rostjait, illetve jellegzetes színét és zamatát. A legújabb tudományos tanulmányok megerősítették, hogy a turopoljei sertés húsában az izomrostok vékonyabbak (kisebb átmérőjűek), mint a keresztezett ipari sertésfajtákban (Đikić *et al.*, 2010: Biological characteristics of Turopolje pig breed as factors in renewing and preservation of population [A turopoljei sertésfajta biológiai jellemzői, mint a populáció megújításának és megőrzésének tényezői], Stočarstvo 64 (2–4), 86. o.).

A turopoljei sertés iránti érdeklődés a mai napig fennmaradt, amint azt a nyomtatott és elektronikus sajtótermékek nagy száma is bizonyítja. A fogyasztói preferenciák felmérése megerősítette, hogy a horvát fogyasztók általában ismerik a turopoljei sertést (a válaszadók 89,5 %-a) és elismerik húsának és termékeinek minőségét, a válaszadók közel fele (47 %) és a legtöbb helyi szintű válaszadó (55–57 %) pedig jobbnak tartja azokat a modern sertésfajták húsánál és termékeinél (5.4. melléklet, Cerjak 2019: Znanje i preferencije potrošača prema turopoljskoj svinji i proizvodima od turopoljske svinje [A turopoljei sertés és az abból készült termékek fogyasztói ismerete és preferenciái], Zágráb Mezőgazdasági Egyetem, 1–40. o.).

A földrajzi terület és a termék közötti ok-okozati összefüggés

A „Meso turopoljske svinje” termék oltalma a hús különleges minőségén alapul, amely genetikai okokra, a sertések tartási és takarmányozási módjára, illetve vágási korára vezethető vissza.

Kulpmellék és Szávamente földrajza és domborzata, valamint alföldi erdei ökoszisztémáinak éghajlati és biotikus tényezői kedveztek a sertésenyésztés korai fejlődésének Turopolje térségében, amelynek lakosai az idők óta kiváló sertésenyésztők. A turopoljei sertés – Európa egyik legrégebb sertésfajtája – jelentős külső hatás nélkül, hosszú időn keresztül fejlődött, ennek során pedig a genotípus és a környezet folyamatos kölcsönhatásának köszönhetően a fajta alkalmazkodott a terület természeti erőforrásaihoz és hasznosította azokat. Az időjárás és a betegségekkel szemben ellenálló, szerény igényű és önálló táplálékkeresésre képes sertések mindig is alkalmasak voltak arra, hogy a szabadban éljenek, ezért az év legnagyobb részét legeléssel töltötték az erdőben, ahol az energiát főként fűből és makkból nyerték, fehérjeszükségletüket pedig túrával elégtették ki. E fajta tenyésztésében a mai napig megőrizték ezt a természeti erőforrások maximális hasznosításával párosuló alacsony ráfordítású (takarmányozási és tartási) technológiát.

A tenyésztési módszer – amelynek része az erdőkben és legelőkön folyó szabad legeltetés és a természetben elérhető táplálékforrások etetése –, a természetes fajtajellemzők, mint például a robusztusság, a lassú súlygyarapodás és a kompenzációs növekedési és zsírfelhalmozási képesség, továbbá az intenzív szelekció és a jelentős keresztezés hiánya formálták a turopoljei sertés növekedési jellemzőit, amelyek közvetlenül befolyásolják a testszövetek fejlődését és a „Meso turopoljske svinje” sajátos jellemzőit. A kinti tartás, a nagyobb izomaktivitás, valamint a hízósertések magasabb vágási kora az izompigmentek nagyobb felhalmozódását eredményezi, ennek következtében pedig a hús sötétebb, vörösebb színt kap. A változatosabb táplálékválasztéknak, valamint a természetes antioxidánsok és egyéb, a szövetek stabilizálását elősegítő anyagok bevitelének köszönhetően a hús és a szalonna színe is tartósabb. Az izomrostok kisebb átmérője finomabb textúrát kölcsönöz a húsnak. A hús mellett tömör és nem mutat felületi szekréciót. Ugyanakkor a tavaszi és nyári gyengébb növekedés után a tenyésztés utolsó szakaszait jelentő őszi szezonban az energiadús étrenddel járó kompenzációs növekedés a zsírszövet gyors fejlődéséhez vezet az alacsony izomnövekedési potenciállal rendelkező fajták, köztük a turopoljei sertés esetében. A turopoljei sertés húsában tehát magától értetődően nagyobb a zsírfelhalmozódás mértéke, különösen a bőr alatti részben és az izmok között, ezért fogyasztáskor a főtt hús rugalmas, lédús állagú, ízekben gazdag és a hús kiolvasztott zsírájának sajátos aromáját mutatja.

A kültéri tenyésztés és a hús minősége miatt a mai fogyasztók – különösen a helyi fogyasztók – többsége úgy véli, hogy a turopoljei sertés húsa jobb és nagyobb piaci értékkel bír, mint a szabványos előállítású sertés hús.

Hivatkozás a termékleírás közzétételére

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/Specifikacija_Meso_turopoljske%20svinje.pdf

**Elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek
minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke
(2) bekezdésének a) pontja alapján**

(2023/C 199/09)

Ez a közzététel az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 51. cikke alapján jogot keletkeztet a kérelem elleni felszólalásra, amely a közzététel napjától számított három hónapon belül tehető meg.

EGYSÉGES DOKUMENTUM

„Allåkerbär från Norrland”

EU-szám: PDO-SE-02494 – 2019.4.11.

OEM (X) OFJ ()

1. Elnevezés [OEM vagy OFJ]

„Allåkerbär från Norrland”

2. Tagállam vagy harmadik ország

Svédország

3. A mezőgazdasági termék vagy élelmiszer leírása

3.1. A termék típusa

1.6. osztály: Gyümölcs, zöldségfélék és gabonafélék, frissen vagy feldolgozva

3.2. Az 1. pontban szereplő elnevezéssel jelölt termék leírása

Az „Allåkerbär från Norrland” a svédországi Norrbotten és Västerbotten megyékben szabadföldön termesztett sarkvidéki málna (*Rubus arcticus L. subsp. x stellarcticus G. Larsson*) elnevezése. Jelenleg hétféle „allåkerbär” fajta létezik, közülük négy – „Anna”, „Linda”, „Sofia” és „Beata” – tartozik az „Allåkerbär från Norrland” kategóriába. Mindig legalább két fajtát kell szerepeltetni, mivel a növények termésképzéséhez különböző fajtákra van szükség.

Az apró csonthéjas termékek halmazából álló 8–20 mm-es gyümölcsöt alkotó bogyók alakja a málnához hasonlít. A bogyók legfeljebb 10 g súlyúak, és színük az élénkvorostól a mély borvörösre terjed. Általában július közepétől augusztus végéig érnek. A cukortartalom 3 és 10 % között van, és főként szacharózból, valamint glükózból és fruktózból áll. A bogyók cukortartalmát növeli a nagy mennyiségű napfény. A cukor erősíti a gyümölcs komplex ízét. Az 1–3 %-os savasságot főként citromsav és almasav adja. A termék frissen vagy fagyaszta kerül forgalomba. A fagyasztott termék érzékszervi jellemzői nem romlanak.

Az allåkerbär a *Rubus* nemzetségbe tartozik, amely olyan bogyós gyümölcsöket foglal magában, mint a málna és a szeder. Az e bogyós gyümölcsökkel meglévő hasonlóságok ellenére az allåkerbär íze számos sajátossággal bír. A teljesen érett bogyók komplex íze a vörösáfonya, ribizli, sherry, földverem, homoktövis és szeder jegyeit mutatja. Egyedi ízük nagy intenzitású zamattal párosul. Mivel az allåkerbär önsteril, a kultúrában pedig különböző fajtákat kell szerepeltetni, a keresztbeporzás hozzájárul a komplex ízhez. A földrajzi terület hosszú nappalai mellett a tenyészidőszak enyhe éghajlata lehetővé teszi a bogyók szüret előtti teljes beérését, a gyümölcs helyi ismerete pedig azt is jelenti, hogy a bogyókat csak a teljes érettség elérése után szedik le.

(¹) HL L 343., 2012.12.14., 1. o.

3.3. Takarmány (kizárólag állati eredetű termékek esetében) és nyersanyagok (kizárólag feldolgozott termékek esetében)

–

3.4. Az előállítás azon műveletei, amelyeket a meghatározott földrajzi területen kell elvégezni

Az „Allåkerbär från Norrland” termesztését, betakarítását, tisztítását és feldolgozását a földrajzi területen belül kell végezni.

3.5. A bejegyzett elnevezést viselő termék szeletelésére, aprítására, csomagolására stb. vonatkozó egyedi szabályok

–

3.6. A bejegyzett elnevezést viselő termék címkézésére vonatkozó egyedi szabályok

A nyomkövethetőség biztosítása érdekében az „Allåkerbär från Norrland” csomagolását külön logóval látják el.

4. A földrajzi terület tömör meghatározása

Az „Allåkerbär från Norrland” előállításának földrajzi területét a svédországi Norrbotten (BD) és Västerbotten (AC) megyék jelentik.

5. Kapcsolat a földrajzi területtel

A terület Svédország legészakibb részeit foglalja magában. Az északi sarkkör áthalad a területen.

Az 1. táblázat az 1991 és 2020 közötti időszak éghajlati adatait mutatja (Svéd Meteorológiai és Hidrológiai Intézet, SMHI) az „Allåkerbär från Norrland” földrajzi területének nagyjából közepén található Boden városára vonatkozóan.

1 táblázat

Boden éghajlati adatai, 1991–2020. Havi átlag.

	Május	Június	Július	Augusztus
Hőmérséklet (°C)	7,7	13,4	16,3	14,2
Csapadék (mm)	40,9	60,4	70,0	68,2
Globál napsugárzás (kWh/m ²)	155,9	169,9	162,4	118,6
Nappali fény naponta (óra)	19,12	23,19	20,44	16,38

A nyár általában május 26. és június 1. között kezdődik. Az első fagy szeptember 1. körül jelentkezik. Az éghajlatra a bőséges csapadék, az enyhe hőmérséklet, a sok napsugárzás és a nappali órák rendkívül magas száma jellemző. A nappali órák száma az északi szélesség közvetlen következménye. A 65,73 szélességi foktól északra fekvő területen a tenyészidő egy részében nappali fény van. Az ezen az északi szélességen uralkodó enyhe hőmérséklet kizárólag e területre jellemző, és a Norvégia partjai mentén húzódó Golf-áramlat közvetlen következménye. A hosszú nappalok és az enyhe hőmérséklet kombinációja jó feltételeket teremt a kiváló minőségű bogyók termesztéséhez. A nappali fény mennyisége növeli a bogyók cukortartalmát, így azok különösen gyorsan fejlődnek. A cukor erősíti a gyümölcs komplex ízét. A területen a nagyon hideg telek szintén fontos tényező, amely csökkenti a növényekre gyakorolt károsítónyomást. Mindez együttesen jó feltételeket biztosít az „Allåkerbär från Norrland” termesztéséhez.

Az allåkerbår egy hibrid, amely az 1950-es és 1960-as években, elsősorban a Norrbotten megyei Piteå melletti Öjebyn kutatóállomáson végzett tudatos szelekció eredményeként jött létre. A hibrid gyümölcs kialakulásához vezető munka az 1930-as években kezdődött (a földrajzi területen belül található) Vilhelminában, ahol északi-sarkvidéki vadmalnát termesztettek. Az allåkerbår az 1960-as években jött létre az északi-sarkvidéki vadmalna (*Rubus arcticus arcticus*) és az alaskai sarkvidéki málna (*Rubus arcticus stellatus*) hibridizációjával Gunny Larsson kutató irányítása alatt. A témában írt szakdolgozatának 1970-es bemutatását követően folytatta az allåkerbår továbbfejlesztésére és kereskedelmi hasznosítására irányuló gyakorlati munkát. A Västerbotten megyei Umeå-ban található Röbbäcksdalen kutatóállomás szintén fontos szerepet játszott a bogyó kereskedelmi forgalomba hozatalában. Itt az 1970-es évektől a 2000-es évek közepéig további kutatások folytak az allåkerbår terén, különösen a szüreti és tisztítási technikák, valamint a betegségek és azok gyógymódjai tekintetében. Napjainkban Dél-Svédországban és más országokban is élnek elszigetelt növények magánkertekben és más hasonló területeken, de a gyümölcs kereskedelmi célú termesztése eddig csak Norrbotten és Västerbotten megyékre korlátozódott. Jelenleg az Umeå (AC), Boden (BD) és Jokkmokk (BD) településeken található három gazdaságban termesztik kereskedelmi céllal a bogyót.

A földrajzi területen az évek során a bogyó termesztésével, szüretével és előkészítésével kapcsolatban felhalmozott speciális szakértelem olyan témákat takar, mint a hatékony gyomirtás – ami fontos egy olyan versenyre érzékeny növény esetében, mint az allåkerbår –, a betegségek elleni védekezés és az optimális betakarítási idő. Ez utóbbi kulcsfontosságú, mivel a gyümölcs aromája csak akkor alakul ki egészében, amikor az egyes csonthéjas termések már kifejlődtek, teljesen megértek és nagyon lédúsak. A földrajzi terület azt is lehetővé teszi, hogy ezt a szakaszt a tenyészidő alatt érje el a növény. A betakarítási idő optimalizálása azt is jelenti, hogy a bogyók aromájának maximális intenzitása érdekében az allåkerbår szüretelését több szakaszban kell végezni.

A földrajzi terület természeti adottságai lehetővé teszik az allåkerbår növény fejlődését. A termesztéshez szükséges alacsony károsítónyomást és a bogyók különleges édességét szintén ezek a feltételek biztosítják. A földrajzi területen a túlevelű fák, különösen a lucfenyők túlsúlya miatt a földterületek nagy részének alacsony a pH-értéke, ami az allåkerbår fejlődésének előfeltétele.

A földrajzi területen az optimális természeti feltételek, az allåkerbår termesztésére vonatkozó szakértelem és a bogyó fogyasztását övező különleges kultúra egyaránt megtalálhatók. Az „Allåkerbår från Norrland” a földrajzi területen élők közül sokak számára a különleges alkalmak elengedhetetlen kelléke – gofri, vaníliafagylalt vagy kevés tejszínhab mellé adva frissen, illetve gyakrabban dzsem formájában fogyasztják. Svédország más részein nincs ennek megfelelő kultúra.

Hivatkozás a termékleírás közzétételére

https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/foretag-regler-kontroll/livsmedelsinformation-markning-halsopastaenden/skyddade-beteckningar/sub-ansokan-allakerbar-fran-norrland_230314.pdf

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU